

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Meghívó.

Kolozsvármegye gazdaközönségének az E. G. E. kebelében való szervezkedése érdekében a vármegye gazdaközönsége 1928. február hó 11.-én, szombaton d. e. 11 órakor Kolozsvárt, az egylet Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében

vármegyei gazdaértekezletet

tart, amelyre ezuton is tisztelettel meghívja a vármegye gazdaközönségét és a kisgazdákat

Kolozsvárt, 1928. január 2-án

az E. G. E. Elnöksége.

Meghívó dohánytermelési szakértekezletre.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya 1928. február hó 11.-én, szombaton d. e. 10 órakor Kolozsvárt, az E. G. E. Attila-u. 10. szám alatti székházának üléstermében

dohánytermelési szakértekezletet

tart a termelők szervezése érdekében, amelyre a kapcsolt területek dohánytermelő gazdaközönségét ezuton is tisztelettel meghívja

Kolozsvárt, 1928. január hó 2-án

az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályának Elnöksége.

Felhívás

a kukorica- és burgonya-termelőkhoz.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya 1928. március hó 4-11. napjain Kolozsváron kukoricavetőmag- és burgonya-kiállítást és -vásárt rendez, amelyen egyrészt bemutatni óhajtja Erdély jelenlegi kukorica- és burgonyatermelésének képét, másrészt alkalmat óhajt nyújtani a termés mennyiségbeli és minőségbeli emelésére a jobb termelési módok, eszközök, nemesített magvak, illetve gumók bemutatásával és beszerzésének lehetővé tételével, illetve megkönnyítésével. A Szakosztály felkéri Erdély összes kukorica- és burgonyatermelőit a kiállításra való részvételre és annak látogatására.

A kiállítás programját és tudnivalóit az E. G. E. titkári hivatala díjtalanul küldi meg az érdeklődőknek.

Traktorbemutató Kolozsváron.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya 1928. évi március hó 4-én Kolozsváron a szász-fenesi országút mellett traktor bemutatót rendez, amelyre az érdekeltekt gazdaközönséget ezuton hívja meg.

Kolozsvár, 1928. január 28-án

az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályának Elnöksége.

Lóheremag termelésünk ezévi csődje.

Irta: Dr. Nagy Endre.

A gazda leghűségesebb barátaival, a számokkal kezdem. Példának veszem Szamosmegyét, hol e termelési ág a kilencvenes évek elején kezdődött. Harmincöt év nem sok idő. Ennyi évvel ezelőtt vásárolta a kací (Szamos megy.) gr. Zichy uradalom az első lóheremag-fejítő gépet. Ami addig volt semminek vehető. 1926-os év ezzel szemben 20 vagon lóheremag termést produkált megyénkben, kilónként 52, összesen tízmillió négyszázezer lei értékben. Harmincöt év alatt ennyivel gyarapodott évenként egy erdélyi vármegye gazdáinak bevétele pusztán egy cikk termelésével. Nevezzük kulturának, mondjuk szorgalomnak, adótárgynak, nemzeti erőforrásnak, mindegy. Van!... Azaz, volt. Jött 1927. termelt 7 vagon. Értéke; ugy-e több kéne legyen? Kevesebb. Eladási átlagár kilónként 44,* összérték 3 millió 80 ezer. Nagyjában harmadrésze a tavalyinak. A termés miatt hasztalan pörölnék Istennel. Árkülönbözetet a franciaországi és csehszlovákiai nagy és minőségben jobb termés magyarázta. A világiappal is hasztalan pörölnék. Van, így van. Nyugodjunk bele. Könyveljünk el a rossz év és rossz konjunktura rovására a tavalyi évvel szemben Szamosmegye számláján hétmillió háromszázezer lei veszteséget. Egyelőre ennyi a kára egy megye gazdáinak. Csak egyelőre, mert e sorok november végére illenek be csupán. Akkor jelent meg egy kormányrendelet, mely a lóheremag kivitelét megrendszabályozta. Később térünk rá, hogy mi volt a rendeletben, egyelőre lássuk eredményét. A lóheremag európai főgyűjtőállomása Hamburg. Onnan megy a fölösleg Amerikába. A rendelet következté-

* Ma már csak 35 Lci.

ben Hamburg bementa az ultimót, megvonta az idénre megbízásait s beszüntetett minden lóheremagvétel. Ez történt december elején. Lássuk ennek pénzügyi következményeit Szamosmegye mezőgazdasági bevételeinek tükrében. Biztos (nevekkel és mennyiségekkel igazolható) tudomásom van arról, hogy 3 vagon lóheremag maradt így eladatlan megyénkben. Ára kilónként 44,összesen egymillió háromszázezer lei. Hozzáadva fenti veszteséghez az idén ez egyetlen erdélyi vármegye, egyetlen mezőgazdasági terményen nyolcmillió hatszáznegyvenezer leit vesztett az előző évvel szemben. Nem mi gazdák panaszkodunk, nem kiabálunk, nem „agráriuskodunk“, „börkabátoskodunk“, a számok, a tények beszélnek. Letört a nyári aszály, a francia meg a cseh bőtermés és „üssd Uramisten én is segíték“, a kormány vám-csaphadarója.

Most aztán nézzük meg a Bukarest-Hamburg közötti vitaanyagot. Hamburgnak kettő kell: áru és pontos kiszolgálás. Áruunk volt, sőt sajnós van. Lássuk a pontos kiszolgálást! Eddig még alig volt év, melyben Hamburg a pontos kiszolgálást megkapta volna. Többnyire minden szállítási igényt megzavart egy kormányrendelet, mint kikelő gyöngye csibéket a szétpattant záptojás. De történt ezenkívül más is. Arankamentességet igazoló állami plombával ellátott áruunkat az idén teljes beviteli tilalommal sújtotta Svédország, mert nem volt arankamentes. A kormány kereste a hibát és saját magát vágta fejbe sötétben hadakozó rendeletkardjával.

Mindössze két állami vetőmagvizsgáló állomásunk van: Bucuresti és Kolozsvár. A hibát Kolozsváron keresték előbb. „Csak bucuresti i plombával ellátott mának szabad elhagynia az országot.“ Mit jelent ez? Egyszer annyit, hogy míg mi idehaza rostálgatjuk, Kollerich, Gröbel, vagy Bedell gépekkel idehaza az áruunkat addig más államok lóheremagja már rég bentül a hamburgi világpiacon. Szóval le-késünk. De — másodsor —, mint a svédországi példa mutatja nem hisz a külföld a mi ólomzárunk és állami „certificat“-unknak sem, hát érdemesnek sem tartja várni. December és január végén több külföldi cég tett vételajánlatot plombázatlan árura, mert nem hajlandó megfizetni azt a bizonyítványt, amelynek ugysem hisz. Am ott állott mereven a rendelet „kivinni pedig csak arankamentes magot, vagy rostaalját szabad.“ Eredmény egyetlen megyében egymillióháromszázezer szuperminusz veszteség. Ennyi bizonyosan a mienk.

Lássuk mi része van e bukásban az államhatalmi tényezőkön kivüleső elemeknek?

MINERVA

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál“ biztosítani!

Biztosító P. t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

Az államrend örei kétségtelenül jót akartak a kiviteli rendelettel. Szemeik előtt az a cél lebeg, hogy csupa arankamentes magot szállítsunk ki s ezáltal utólérhetetlen presztizsre tegyünk szert a világgiacon. Ám a terv a keresztülvitelnél megbukik, az olomzárolt zsákok mégsem arankamentesek. Hogy nem azok, abban része van kétségtelenül néhány visszaélésre pályázó kereskedőnek, részük van a közigazgatási hatóságoknak és a gazdáknak is. A szántóföldi arankairtás háboru előtti törvénye ma is érvényben van, de senki sem törődik vele. Érdekes megemlítenünk, hogy ugyanaz a törvény, ugyanazon országban más eredményeket ért el. 1914 előtt Besztercenaszód, Szeben és Brassó megyék szász lakta vidékei alig ismerték már az arankát, annyira szigoruan vették a szántóföldi irtást. A majdnem csupa kisbirtokosból álló Udvarhely megye folyton a szászok nyomában járt, alig volt arankája. Kolozs, Hunyad, Szolnok-Doboka mintha más törvények által lettek volna kormányozva; a hatóság minden erőfeszítése dacára termelték az arankás magot. *A törvény mellé tehát megértő nép is kell.* Ez a kérdés fordulópontja. Kemény leckét kaptak az idén gazdáink és akárhány megérdemelte. Irtanunk kell a szántóföldön az arankát és izgatnia, apostolkodnia kell minden gazdának községében a jó ügy érdekében. Ott a kasza, kapa, a tűz, polyva, homok, Kuskután, de tennünk, dolgoznunk kell. A kereskedelem munkája is ugyanez: irtani Kollerichel, Bedellel és minden olyan exportőr megbélyegzésével, akinek büne van a nem helyes olmozásban. Aztán ni, most veszem csak észre, hogy milyen poltron nép vagyunk, mennyire megérdemeltük sorsunkat. A kiviteli rendeletvillám végigvágott rajtunk és csupán az E. G. E. meg egy néhány kisebbségi egyesület tartotta érdemesnek felírni ez ügyben a kormányhoz. A mezőgazdasági és iparkereskedelmi kamarák meg sem mukkantak, mintha bizony nem égne már a 10 holdas gazdák és a falusi meg kisvárosi lóherekereskedő bizományosok bőre is. Csoda-e aztán ha az az egy-két felirat a papirkosárba vándorol?

Lóheremag termelésünk 35 év alatt nőtt oda Szamos megyében, hogy a semmiből tízmilliónégyszázezer leit hozott, de ha még csak 2 év lesz hasonló a huszonheteshez, már ismét semmivé lesz. 35 év alkotását 3 év lerombolhatja. Minden gazda és kereskedő érdeke ezt a rombolást megakadályozni, de érdeke az államnak is, mert egy megye területén 10 millió megfelel 300—400 kisgazdacsalád évi összjövedelmének, ami egész Erdély megyéit össze számítva elég nagy számot ad ki.

Foglalhoznanak-e a mezőgazdasági kamarák bikaneveléssel?

A mezőgazdasági kamarák programjukba vették a községek apaállatokkal való ellátását. Az ellátás aként történik, hogy a kamarák egy gazdaságot bérelnek, vagy az állami rezervákból egy bizonyos területet berendeznek bika-nevelési célokra. A jobbnak vélt növendék bikákat a tenyésztőktől összevásárolják és tenyészképes korig nevelik. Akkor kiadják a községekbe anélkül, hogy a bikák származása, teljesítő képessége, az egyes speciális tenyészirányokban (tej, hus, erő) való használhatósága felől tájékozva volnának.

Állattenyésztésünk évtizedekkel visszaesett. A szarvasmarháknak nincsen ára. Inkább tartásukkal és szaporításukkal foglalkozik a nép, mint tenyésztésükkel. 300 tehénre jut egy bika és még így is csak hatósági kényszerrel lehet olykor reá erőszakolni egyes községekre a községi bika tartást.

Az apaállatnevelő gazdaságok nemes versenye megszűnt, mert mielőtt felnőnének a bikák „összeszedik” a kamarák azokat a vidéken úgy, hogy a tenyésztő nem is tudja mi lett a jónak vélt növendékbikából, érdemes e továbbra is tenyésztésben megtartani a növendék állat szüleit?

Megszűnt az egyes tenyészirányokban való céltudatos munka is, az aziránt való kedv is mert egyrésztől nem jövedelmező a tenyészállat nevelés, másrésztől mert nem tudja a gazda figyelemmel kísérni az elért eredményeket, harmadsorban pedig mert vevő csak egy van, a kamara, nem törekedhetik a gazda a haladni vágyó tenyésztők magasabb igényeinek kielégítésére.

A mai rendszer tehát a tenyésztésnek gátat vet. Gátat vet az az intézmény, amely a gazdaérdekek képviselőjére van hivatva és amelyet a gazdák pénzből tartanak fenn.

Ha a kereskedelmi és iparkamarák működésével hasonlítjuk össze a mi kamaráink e téren való tevékenységét, kb. annak felelné meg, ha az iparkamara ipari műhelyeket rendezne be és a jobb munkákat kivénné az iparosok kezéből félig készen azzal az indokolással, hogy ti ezt úgy sem tudjátok megcsinálni, majd én elintézem, avagy, ha a kereskedelmi kamarák rizkását, narancsot stb. árulnának olcsóbban, — haszon nélkül, amely haszonra megélhetés és adózás szempontjából van szüksége a kereskedőnek — mint a szabad kereskedelem.

A kamarák milliókra menő költségvetéssel dolgoznak vármegyénként és apaállatbeszerzésre százmilliók kamatmentes kölcsönt élveznek. E téren a támogatás nem a tenyésztésnek a tenyésztő kezéből való kicsavarása kell hogy legyen, hanem az apaállat jó áron való megfizetése. Ha a községnek erre elegendő pénze nincsen, segítse a kamara pénzadománnyal. Ezzel a községen is, a tenyésztőn is és a köztenyésztésen is segít.

Ha „az apaállat nevelés gyermekkorát éli” csak ezen az úton nagykorúsítható és nem a mostanin, amellyel csecsemőkorra súlyosztjuk. Felfogás dolga ez. A mi felfogásunk szerint fejlődés csak a szabad verseny nyomán fakadhat. — k.

EGYLETI ÉLET

Gazdabáli meghívó

Az E. G. E. Vigalmi Bizottsága folyó évi február hó 11-én Kolozsváron New-York szálló összes földszinti termeiben.

gazdabált rendez

amelyre Erdély gazdaközönséget családtagjaival együtt ezuton is meghívja

Kolozsvárt, 1928. január hó 28-án

az E. G. E.

Vigalmi Bizottsága.

Az erdélyi gazdaságok számvitele. Az évvégi zárlatok idején mindig fájdalommal állapítjuk meg, hogy az erdélyi gazdaközönség nagy általánosságban kevés gondot fordít a gazdasági számadások rendszeres vezetésére, az adókövetések alkalmával pedig eredményesen lehetne azokat felhasználni. De nemcsak az adónál való jelentékeny összeg megtakarítása szempontjából szükséges a számadások rendszeres vezetése, hanem azért is, hogy a gazda tudja, lássa világosan mi van, mennyi a jövedelme. E téren egy normál felállítás ügyében szívesen tenné meg az E. G. E. a lépéseket, ha legalább egy néhány jelentkező volna, akik hajlandók volnának a rendszeres, törvényes kellékeknek mindenben megfelelő számadásokat bevezetni és ennek további propagálásában az egyesületnek segédkezet nyújtani.

Ingyenes varró tanfolyam a falusi asszonyok és leányok számára. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a gazdakörei útján a falusi nők számára teljesen díjtalanul fehérnemű és ruha szabászati- és varró-tanfolyamokat rendez abból a célból, hogy a falusi nép ruháit tanulja meg maga elkészíteni. Azon községek, melyek ilyen tanfolyamokat óhajtanak rendezni, jelent-

sék be ezen szándékukat az E. G. E. titkári hivatalánál, Kolozsvár, Attila-u. 10.

Arankásak az olomzárolt heremagvak is. A tavaly sűrűn hangzottak panaszok a termelők részéről az olomzárolt magvak arankás volta miatt, dacára annak, hogy ma a Bedell rendszerű tisztító gépekkel a heremag tökéletesen arankamentesíthető. *Felkéri ezért az E. G. E. a heremagot vásárló gazdaközönséget, hogy ha az idén olomzároltnak jelzett vetőmagot vásárol, vizsgálta meg a kolozsvári vetőmagvizsgáló állomáson, hogy a családok nyomára reá lehessen jönni.* A vizsgálati díj 20 L. A vizsgálathoz pedig 250 gr. heremag szükséges csupán. Ha arankásnak bizonyul a megvizsgált mag, e körülmény az E. G. E. titkári hivatalával közlendő a további lépések megtétele céljából. A gazdák köréből vett számos panasz folytán azt kell feltételeznünk ugyanis, hogy e téren is súlyos visszaélések történtek a gazdaközönség kárára.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1925. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Gödemesterházi Erdőipar R-t. Palotailva, Szabó Albert Nagyenyed (50 L.)

1926. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Szabó Albert Nagyenyed.

1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizetett: Gödemesterházi Erdőipar R-t. Palotailva, Szabó Albert Nagyenyed.

1926. évre 100 L. tagdíj pótlást fizetett: Nagy József Torda, Máriaffi Albert Egerszeg, Issekutz Viktor Erzsébetváros, Kiss Sándor Szék.

1927. évre 200 L. tagdíjat fizetett: Nagy József Torda, Máriaffi Albert Egerszeg, Nagy Dénes Torda, Dancs Sándor Maroscsesztve (150 L.), Lévy Sándor Faget, Issekutz Viktor Erzsébetváros, Miklósi József Magyarderzse, Bakaj János Parác, (150 L.), Fáy Kálmán Hátszeg, Kiss Sándor Szék, Szabó Albert Nagyenyed (150 L.).

1927. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Balássy Sándor Abránfalva (50 L.), Nagy József Torda, Máriaffi Albert Egerszeg, Nagy Dénes Torda, Dancs Sándor Maroscsesztve, Tüzes Todor Csákgigorbó, Lévy Sándor Faget, Issekutz Viktor Erzsébetváros, Gazdakör Barót, Gödemesterházi Erdőipari R-t. Palotailva, Miklósi József Magyarderzse, Bakaj János Parác, Fáy Kálmán Hátszeg, Kiss Sándor Szék, Szabó Albert Nagyenyed, id. Márton Sándor Érkeserű (125 L.), Tompa János Szászhermány.

1928. évre 200 L. tagdíjat fizetett: gr. Teleki László Gyula Kővárhosszúfalva, Seethal Ferenc Miklósvár, Papp Béla Mosztafalva, dr. Szentiványi Gábor Szentiványlaborfalva, Kónya Kálmán Nagyborosnyó, Kenderessy Ernő Felsőszálláspatak, Kühlburger János Lenaheim, Máriaffi Albert Egerszeg, Dálnoki Gaál Jenő Mócs, Sz. Bíró József Kissármás, Tüzes Todor Csákgigorbó, Boér Sándor Hidvég, dr. Boros Béni Honczó, Gazdakör Barót, Osztóics N. Zsigmond Mezősomylyó, Bíró Balázs Gradistea, Beczási Imre Dálnok, dr. Vajna Ádám Gidőfalva, id. Márton Sándor Érkeserű, Joós András Kisborosnyó, dr. Szirmay Kálmán Élesd, gr. Zichy Dezső Pészák, Vm. Gazd. Egyesület Székelyudvarhely.

1928. évre 150 L. tagdíjat fizetett: Demeter Lajos Gyulafehérvár, Csiszár Sándor Máramarosziget, Kelemen József Marosludas, Lőrincz Sándor Tutásfalva, Bányai János Székelykeresztúr, id. Gaál József Gogánvára, Virág Károly Zilah, Csatlós János Scioastea, Szabó Albert Nagyenyed.

1928. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Demeter Lajos Gy. fehérvár, gr. Teleki László Gyula Kővárhosszúfalva, Seethal Ferenc Miklósvár, Papp Béla Mosztafalva, dr. Szentiványi Gábor Szentiványlaborfalva, Csiszár Sándor Máramarosziget, Kelemen József Marosludas, Nagy József Torda (50 L.), Kónya Kálmán Nagyborosnyó, Lőrincz Sándor Tutásfalva, Kenderessy Ernő Felsőszálláspatak, Kühlburger János Lenaheim (100 L.), Máriaffi Albert Egerszeg, Bányai János Székelykeresztúr, Dálnoki Gaál Jenő Mócs, Sz. Bíró József Kissármás, Tüzes Todor Csákgigorbó, Boér Sándor Hidvég, dr. Boros Béni Honczó, Osztóics N. Zsigmond Mezősomylyó, Bíró Balázs Gradistea, Gaál József Gogánvára, Beczási Imre Dálnok, dr. Vajna Ádám Gidőfalva, dr. Sinkovits Ottó Szentkatolna, Csatlós János Scioastea, Szabó Albert Nagyenyed, Joós András Kisborosnyó, dr. Szirmay Kálmán Élesd, gr. Zichy Dezső Pészák, Vm. Gazd. Egyesület Székelyudvarhely.

Alapító tagdíj részben 500 L.-t: Varga András Kolozsvár.

1929. évre 150 L. E. G. pótdíjat fizetett: Máriaffi Albert Egerszeg.

Törvények, rendeletek.

Az erős valutában fizetendő kiviteli vámokat 20%-kal redukálta a kormány. Az angol fontot a jövőben 1000 L. helyett 800 L.-ben fogják számítani.

A gabona standardizálása. Részletesen ismertettük volt még Garoflid földmivelségi minisztersége idején a gabona osztályozásáról szóló törvénytervezetet, amely most módosított formában ismét előtérbe került. Az újabb tervezet szerint osztályozás alá csak az export gabona kerülne, hogy a külföldön a román gabona jó hírre megalapoztassék. E célból az export államásokon vagy tisztító telepeket rendeznének be és csak az ezek tisztító gépein átment gabona volna exportálható. A gazdaközönség keserű tapasztalatai kevés reményt nyújtanak arra, hogy a gyakorlati kivitel megfeleljen a várakozásnak. A gazdaközönség a tisztítás foka, költsége stb. elé bizalmatlanul néz és inkább egy újabb adó alapot és terhet lát abban az intézkedésben, amely tulajdonképpen javát kellene, hogy szolgálja, ha a megszervezés megfelelő volna.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nál biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozditja elő.

Vegyes közlemények

Alelnökünk gyásza. Dr. gr. Bethlen Györgyöt az E. G. E. alelnökét újabb szomorúság és gyász érte édesanyjának özv. gr. Bethlen Ödönének, január hó 23-án, hosszas szenvedés után, a Vöröskereszt Szanatoriumban történt elhunytával. Alig egy pár héttel ezelőtt vesztette el édesapját és most megisméltódott és megkétszereződött a veszteség, mely annál fájdalmasabb, hogy utolsó utjára nem is kísérhette ki, mivel törött lábbal szintén a Vöröskereszt Szanatoriumban kezelés alatt állott. Dr. gr. Bethlen György gyászában Erdély magyarsága és gazdatársadalmi osztatlanul részt vesz.

Halálozás. Br. Mannsberg Sándor, az E. G. E. igazgató-választmányának tagja, a Magyar Jelzőlog Hitelbank kolozsvári fiókjának igazgatója és az Erdélyi Múzeum Egyesület alelnöke, folyó évi január hó 27-én rövid, de súlyos szenvedés után 69 éves korában tüdőgyulladásban elhunyt. Br. Mannsberg Sándor halálával az E. G. E. egyik legbuzgóbb tagját veszítette el. Emléke legyen áldott, pihe-nése csendes.

Halálozás. Laurentzi András földbirtokos, volt gazdasági intéző, egyesületünk rendes tagja, életének 33 ik, boldog házasságának 4-ik évében, rövid, de nagyon súlyos betegsége után december hó 31-én Körtvélyfáján elhunyt. Emléke legyen áldott.

Kinevezés. A földmivelségi miniszter Farkas Árpád kolozsvári gazd. ak. tanárt az akadémia üzemtani tanszékére az üzemtani előadójául nevezte ki és egyben az akadémiai gazdaság vezetésével is megbízta.

A Gazdabál meghívói. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület a héten küldte ki a február 11-én Kolozsváron tartandó Gazdabál díszes kiállítású meghívóit. A New-York szállóban tartandó bál a legnépesebb bálók egyikének ígérkezik. A bál napján a kolozsmegyei gazdák és az erdélyi dohánytermelők is gyűlést tartanak Kolozsváron. Akik esetleg meghívót nem kaptak és igényt tartanak arra, kérjük sziveskedjenek az E. G. E. titkári hivatalához fordulni egy lev. lapon való megkereséssel.

A kolozsvári mezőgazdasági kamara e héten tartott ülésén foglalkozott az E. G. E. által Kolozsváron március hó 4—11-ig tartandó nemesített kukorica vetőmag és burgo-

nyakiállítás ügyével, amelynek kapcsán elhatározta, hogy a kiállítást erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti, azonkívül nemesített vetőmagvakat is fog vásárolni a termelők között való kiosztás céljából. Elhatározta továbbá a kamara, hogy felír a központhoz a heremagértékesítés ügyének rendezése, az ipart pártoló vámpolitikai rendszer megszüntetése, valamint az export állatvásárokat tartó városokból szállított állatok vasuti fuvardíjkezdményének az összes feladó állomásokra való kiterjesztése érdekében.

A Szatmármegyei Gazdasági Egylet ez évi részleges tisztújító közgyűlése kapcsán az egyesület alelnökének megválasztottak: Kovács Béla és Mayer Sándor, ügyészek: dr. Békassy István. A közgyűlés értékes idejét Barbul I. Károlynak a román gazdák képviselőiben tett nacionalizáló indítványa feletti meddő és csaknem szenvedélyessé váló vita foglalta el nagy mértékben s a gazdák az idő előrehaladottsága folytán nem hallgathatták meg már a programmba vett szakelőadásokat. Az elnök türelme, az alapszabályokhoz való szigorú ragaszkodása és példás pártatlansága megmentette ezuttal is az egyesületet egysesek jogtalan követeléseinek érvényrejtetésétől.

A cukorrépatermelőket bizonyára érdekelni fogja, hogy az őszi cukorrépa termelői üléseinken elhangzott javaslatok alapján a Cukorrépatermelők Szövetsége megkeresést küldött a kormányhoz és a cukorközponthoz, többek között a belföldi cukorfogyasztás emelése céljából való propaganda érdekében. Most arról értesülünk, hogy a propagandát a központ teaházak felállításával tervezi megkezdeni, amely célra husz milliót irányzott elő. Ezt a bőkezűséget mi termelők sohasem tapasztaltuk a központtól. A cukorrépatermelésről ábrákkal díszített szakkönyvet adtunk ki. Kértük ehhez ismételtelen a központ támogatását, de erre nem volt pénz. Vajjon a husz millió lejért hány kg. al emelkedik a cukorfogyasztás?

A dohánytermelők elkeseredett hangulatára jellemző, hogy a február hó 11-i dohánytermelői értekezlet határozataihoz való hozzájárulásukat már előre bejelentették az alábbi községek termelői: Aranyoskereszt, Aranyosgyéres, Apahida, Érmihályfalva, Érkeserü, Felvinc, Gernyeszeg, Kutyalva, Kerelőszentpál, Kisszécsényi, Mezőszengyel, Mezőméhes, Maroskappánd, Marosbogát, Maroslekencze, Mezőtóhat, Marosugra, Maroscsapó, Marosvásárhely, Marosludas, Maroscsesztve, Maroscsucs, Nyárádszentlászló, Radnót, Szilágy-somlyó, Szatmárudiver, Székelyföldvár, Szilágy-Tasnád, Szamoszentmiklós, Teke, Monos-Petri, Terje, Ludvég és Gorení. Kívánatos volna, hogy a fenti községek termelői valamennyien megjelenjenek, avagy képviseltessék magukat a dohánytermelési szakértekezleten, amely hivatva lesz határozni a termelők érdekeinek megfelelő formában való képviselése és a panaszoknak illetékes helyre való juttatása tekintetében.

Kedvezményes vasuti jegy és vizum váltására jogosító igazolványokat küld az O. M. G. E. mindazon erdélyi gazdáknak, akik a március hó 22-én megnyíló budapesti tenyészállatvásárra óhajtanak utazni. Megkeresések O. M. G. E. Budapest, IX. ker. Üllői ut 25.

Pénzhiány miatt nem tudnak védekezni a gazdák az állati betegségek ellen. Az Erdélyi Gazdasági Egylet vidéki előadásai kapcsán arra a szomorú tapasztalatra jutott, hogy a földmivelő nép a pénzhiány miatt nem védekezik kellőképpen különösen a juhokat tömegesen pusztító mételegy ellen. E betegség ellen való védekezés céljából már november—december hó folyamán kellett volna a Distolozást megkezdeni. Kalotaszeg vidékén egyes községekben pld. az a téves hit kapott lábra, hogy csak februárban kell Distolozni, amiből nagy kára van a kisczárának a beteg állatok elgyöngülése és elhullása folytán. Akkor is meggyógyíthatók ugyan az állatok, de költsége-sebb a későbbi kezelés. Sok helyen a pénzhiány miatt mulasztották el az idén a védeke-

zést és ebből még több kárak lesz a tenyész-tőknek, ezért az E. G. E. ezuton is felhívja a juhsgazdákat a mételegy veszedelme ellen való védekezés mielőbbi eszközzésére.

Gazdaggyűlések Csikvármegyében. Az E. G. E. kezdeményezése alapján a héten Csikszentmártonban és Csikszépvízen három népes gazdaggyűlés volt, Csikvármegye gazdaközönségének szervezkedése tárgyában. Csikszentmártonban Nagy Imre, Csikszentmártonban Incze Domokos és Csikszépvízen Kovács Mihály elnöke alatt az egyes járá-sokból megjelent gazdák egyhangulag kimondták, hogy a vármegye minden egyes községében megalakítják a gazdaköröket. A gazdakörök megalakulása után, azok vármegyei központja gyanánt megalakítják a Csikvármegyei Gazdasági Egyesületet is. A falvakban a gazdakörök alakuló közgyűlésének határideje február hó vége. A gazdakörök megalakulása után egy újabb nagygyűlésen fog megalakulni a vármegyei Gazdasági Egyesület. A gyűléseken az E. G. E. képviselőiben Török Bálint e. titkár volt jelen. A csiki földmivelő székely nép igen nagy készséget mutat a szervezkedés iránt, mert annyira tönkre van sújtva gazdaságilag, hogy szinte parancsoló szükségszerűségnek érzi a szervezkedést. A gyűlések kapcsán messze kiható jelentőségű programmpontokat állítottak fel a nép kereseti viszonyainak javítása érdekében.

A mezőgazdasági termékek kedvezményes áru vasuti tarifája. A C. F. R. teherszállítási fuvardíjtételeinek revíziója jelenleg van folyamatban. Az E. G. E. még a múlt év folyamán reámutatott a terményárakhoz viszonyított fuvardíjak aránytalanul magas voltára és — mint értesülünk — a revízió kapcsán kilátásunk lehet arra, hogy ha nem is minden, de legalább egyes mezőgazdasági termékek és gazdasági gépek és eszközök fuvardíja redukáltatni fog. Hogy milyen mértékben, azt ma még nem áll módunkban közölni.

A Marostorda vármegyei Földmives Szövetség adóssága. A M. F. Sz. legutóbb tartott ülésén megállapítást nyert, hogy a Szövetségnek 200,000 L. adóssága van és emiatt a Szövetség működését a legszűkebb korlátok közé kénytelen szorítani. Ez az adósság egyébként nem is a Szövetségé, hanem a Szövetség tagjáié, a gazdáké, akik 20 L. évi tagdíjukat évenként át nem fizették be. Sajnos ez közös sorsa a gazdatársadalmi egyesüléseknek. Számos gazda vállalja a tagdíj fizetési kötelezettséget, amikor azonban fizetni kellene, ha az egész tagdíj értékét elkölti a szövetség vagy egyesület a felszólításokra, akkor sem fizet, sőt nem is válaszol. Ez a szomorú tény juttatta most komoly válságba az évek óta élénk közhasznú tevékenységét kifejtő M. F. Sz.-t is. Okoljunk belőle és minden gazda küldje be hátrálékos és f. évi tagdíj tartozását ahhoz a gazdatársadalmi egyesüléshez, amelynél tagdíj fizetési kötelezettséget vállalt.

Mésznitrogén műtrágya lerakat Nagysármáson. A dicsőszentmártoni Mésznitrogéngyár értesítése alapján közöljük az érdekelt gazdaközönséggel, hogy a gyár Nagysármás községben lerakatot létesített és így a környékbeli gazdák szükségletüket ottan beszerezhetik.

Az idej nagy hideg várható következményeiről ír a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Megtanít az őszibarackok telepítésére, gyümölcsfák téli permetezésére, a paliztetvek irtására, a gyümölcsfák nyelésére, a konyhakert időszerű munkálataira, a szőlő trágázásának módjaira, melegágy készítésére, a málna telepítésére, a gyümölcsfák irtására, a sövények metszésére, buxus kezelésére stb. A dusan illusztrált kiváló szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, VIII., Rákóczi-ut 51., IV. 5.) kívánatra e lapra való hivatkozással egy alkalommal díjtalanul küld mutatványszámot.

Tabloul despre membrii direcției alese prin adunarea generală a Societății de Agricultură din Cluj, ținută la 8 Maiu 1927. Pre-

şedinşi: Iosif Berki agronom, Gheorghe Pap agronom. Vicepreşedinşi: Andreas Szilágyi agronom, Stefan Balázs agronom. Consilier de drept: Ladislau Sztán avocat. Secretar: Valentin Török secretar. Notari: Francisc Kocsis agronom, Alexandru Kilin agronom. Membri comitetului de cenzori: Stefan Török, Francisc Albert agronomi. Membri Comitetului Dirigent: Gheorghe Gyulai, Iosif Bálint, Iosif Székely, Stefan Bányai, Martin Körmöczy, Iuliu Hajós, Ioan Adorján, Iosif Sz. Zágoni, Iosif Butyka, Grigor Butyka, Mihai Kilin, Stefan Szalma, Iosif Kilin, Francisc Albert, Iosif Szabó, Ladislau Chifor, Ioan Nagy, Francisc Albert iun., Francisc Karsay, Iosif Porkoláb, Andreas Butyka, Mihai Sz. Zágoni agronomi. Toţi sunt locuitori in Cluj şi cetăţeni români.

Szegődménylevelek kaphatók az E. G. E.-nél. Több oldalról merül fel az a kívánság, hogy a gazdaközönség gazdasági nyomtatvány szükségletéről gondoskodják az E. G. E. Ezen kívánalomnak eleget teendő, az egyesület szegődménylevelet nyomtatott. A szegődménylevelél való az alkalmazott alkalmazási feltételeinek felsorolására, a kivett járandóságok feltüntetésére és az átadott tárgyak leltározására. Ezek ára drb-kint 3 L. Megrendelhető az E. G. E. titkári hivatalában. (Kolozsvár, Attila utca 10.)

Megjelent az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára változatos és gazdag tartalommal. Szerkesztette: Török Bálint az E. G. E. titkára. Megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatala útján. Ára 25 L. Postán, keresztkötés alatt küldve 28 L., ajánlva 37 L. utánvétellel 44 L.

Gyümölcsfa és szőlőoltványok

legutányosabban beszerezhető

„TRANSSYLVANIA“

Faiskola és Szőlőoltványtelep, Alud, Judetul Alba.

Árjegyzék kívánatra ingyen. 3977

Ingyen

küldöm szőlőoltvány árjegyzékemet mely az egész országban a legolcsóbb árakat és minden szőlőbirtokosra nézve megfizethetetlen tanácsokat tartalmaz. A saját édekeben ne vegyen addig oltványt, vagy bármilyen fajta vesszőt, míg át nem olvassa szőlészeti útmutatómat.

Cim: J. SZÜCS szőlőtelep 23. DIOSIG, Jud. Bihor. 95

Viszonteladók magas jutalék mellett kerestetnek.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvétele.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Fiókjai: Nagyvárad, Ds, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhelyen. — Saját tőkél 77 millió lej. **Affiliált intézetei:** Tordaaranyosvármegyei Takarékpénztár rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászregenyvidéki Takarékpénztár és hitel rt. Szászregenyben és Népbank rt. Bánffyhadon. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedelyzett devizahely. — Áruraktáral a vasu mellett.

3805

Szőlősgazdák! és Dohánytermelők!
érdekei egyaránt megkívánják, hogy
bő és jóminőségű termésük legyen!

Istállótrágyázás egymagára nem hozza meg a kelő eredményt!

Trágyázzunk

mésznitrogénnel

18—20 % nitrogén és 50—60 % mész s. adjunk még földjeinknek megfelelő adagolással 40—42 százalékos KÁLISÓT és 16—18 százalékos SUPERPHOSPHATOT.

E teljes trágyázás előnyei:

Szőlősgazdáknál: 40—80 százalékos terméstartalom, a szőlő cukortartalmának fokozása.

Dohánytermelőknél: A legmagasabb terméshozam, a dohány minőségének feljavítása s megtérül az ültetési rendszabály által okozta veszteség.

Mésznitrogén

ezenkívül sikeres gyomirtó, hatásos ellensége az élősdieknek. Lazítja a talajt s a kapálás könnyebb lesz!

Kérjen ingyenes nyomtatványokat! ☺ Kedvező fizetési és szállítási feltételek!

**A „NITROGÉN“ Műtrágya-
és Vegyipar R.-t., Dicsőszentmárton**

117

Májmetelyes

juhait és szarvasmarhát biztosan meggyógyítja a

„DISTOL“

Néhány napi használat után az állat teljesen egészséges lesz. Csak a „DISTOL“ felirással ellátott kapszula a valódi. Óvakodjunk az utánzatoktól. -- Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

104

Lerakat Erdély és Bánát részére:

Gergely Ferenc Utóda drogueria

CLUJ-KOLOZSVÁR, Piața Unirii No. 21

Szőlő- termelők!

Felhívom az összes szőlőbirtokosok és az összes szőlőtermelők nagybecsű figyelmét, hogy akik legjobb „Érmelleki“ nemesített bor- és csamegyőkeres szőlőoltványokat akarnak ültetni, azoknak ingyen és bérmentve küldöm meg nagyterjedelmű képes árjegyzékemet, mert telepelem csak a legjobb, legliválóbb és legbővebb termő világhírű „Érmelleki“ nemesített bor és csamegyő fajokat a legutányosabb árban bocsátom vevő felelme rendelkezésére. Egyben viszonteladók keresek magas jutalék mellett.

Cim:

Kágyi Szabó István

első nagyváradai szőlőoltvány-telep tulajdonos

Oradea-N.-Várad Parcul Carmen Sylva 12.

Cséplőgarnitúrák.

A legújabb gyártmány, hosszú rázó-szerkezettel, duplasoros gölyöscsapágyakkal, acélramával, benzín-petroleum-motorral, gőzgéppel párosítva

Malmgépek Ganz-hengerszék, szikszíták, kombinált kopiató-és tisztítógépek, daratisztítók stb.

malomátalakítók, Dieselmotorok kompresszor és kompresszor nélküli kivitelben.

Cornick-International

petroleum-tractor 3 vasu ekével.

Hosszu lejáratu fizetési feltételek. Gyári árak.

Román Gazdasági Gépheszkedelmi Rt.

Az Első Magyar Gazdasági Gépgyár R. T.

Budapest romániai képviselete.

Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria 45.

Telefon: 151. Távirat: Locomobil.

3997